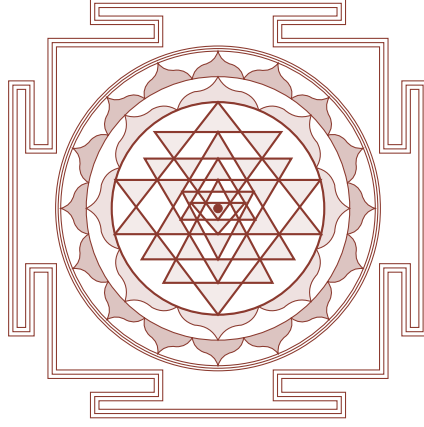

सूर्यसूक्तम्

Sūrya-Sūktam (Ṛgveda 1.50)

Rezitationstext, Umschrift, Übersetzung und Wort-für-Wort-Analyse

Herausgegeben von Yogi Narasimha

yoginarasimha.site

15. September 2026

Inhaltsverzeichnis

1	Rezitationstext	1
2	Umschrift (IAST)	3
3	Studienteil	5
4	Quellenverzeichnis	9

1 Rezitationstext

1

उ॒दु त्वं जा॒तवे॒दसं दे॒वं व॑ह॒न्ति के॒तवः॑ । दृ॒शे वि॒श्वाय॑ सूर्य॒म्

2

अ॒प॒ त्ये ता॒यवो॑ यथा॒ नक्ष॑त्रा यन्त्य॒क्तुभिः॑ । सू॒राय॑ वि॒श्वच॑क्ष॒से

3

अ॒दृ॒श्रम॑स्य के॒तवो॑ वि र॒श्मयो॑ ज॒नोऽअ॑नु॒ । भ्राज॑न्तो अ॒ग्नयो॑ यथा

4

त॒रणि॑र्वि॒श्वदर्श॑तो ज्योति॒ष्कृद॑सि सूर्य॒ । वि॒श्वमा॑ भा॒सि रोच॑नम्

5

प्र॒त्यङ्दे॒वानां॑ वि॒शः प्र॒त्यङ्ङु॑दे॒षि मा॑नु॒षान् । प्र॒त्यङ्वि॒श्वं स्व॑र्दृ॒शे

6

ये॒ना पा॑व॒क् चक्ष॑सा भु॒र॒ण्यन्तं॑ ज॒नोऽअ॑नु॒ । त्वं व॑रु॒ण प॑श्य॒सि

7

वि द्या॑मेषि॒ रज॑स्पृ॒थ्वहा॒ मिमा॑नो अ॒क्तुभिः॑ । प॑श्य॒ज्जन्मा॑नि सूर्य॒

8

स॒प्त त्वा ह॒रितो॑ रथे॒ वह॑न्ति दे॒व सूर्य॑ । शो॒चि॒ष्केशं॑ वि॒चक्ष॑ण

9

अयु॑क्त स॒प्त शु॒न्ध्यु॒वः सू॒रो रथ॑स्य न॒प्त्यः॑ । ता॒भिर्या॑ति॒ स्वयु॑क्तिभिः

10

उद्वयं तमसस्प॑रि ज्योति॑ष्पश्यन्त॒ उत्तर॑म् । दे॒वं दे॒व॒त्रा सूर्य॑मगन्म॒ ज्योति॑रुत्त॒मम्

11

उ॒द्यन्न॑द्य मि॒त्रम॑ह आ॒रोह॑न्नुत्त॒रां दि॒वम् । ह॒द्रो॒गं म॑म सूर्य॑ हरि॒माणं॑ च नाशय

12

शु॒केषु॑ मे हरि॒माणं॑ रो॒प॒णाका॑सु दध्मसि । अथो॑ हा॒रि॒द्र॒वेषु॑ मे हरि॒माणं॑ नि दध्मसि

13

उद॑गाद॒यमादि॑त्यो वि॒श्वेन॑ स॒हसा॑ स॒ह । द्वि॒षन्तं॑ म॒ह्यं रु॒न्धय॑न्मो अ॒हं द्वि॒षते॑ र॒धम्

2 Umschrift (IAST)

1

udu tyaṃ jātavedasaṃ devaṃ vahanti ketavaḥ | dṛśe viśvāya sūryam

2

apa tye tāyavo yathā nakṣatrā yantyaktubhiḥ | sūrāya viśvacakṣase

3

adṛśramasya ketavo vi raśmayo janā~'anu | bhrājanto agnayo yathā

4

taraṇirviśvadarśato jyotiṣkṛdasi sūrya | viśvamā bhāsi rocanam

5

pratyañdevānāṃ viśaḥ pratyañhudeṣi mānuṣān | pratyañviśvaṃ svaḍṛśe

6

yenā pāvaka cakṣasā bhuraṇyantaṃ janā~'anu | tvaṃ varuṇa paśyasi

7

vi dyāmeṣi rajasprthvahā mimāno aktubhiḥ | paśyañjanmāni sūrya

8

sapta tvā harito rathe vahanti deva sūrya | śociṣkeśaṃ vicakṣaṇa

9

ayukta sapta śundhyuvaḥ sūro rathasya naptyaḥ | tābhiryāti svayuktibhiḥ

10

*udvayaṃ tamasaspari jyotiṣpaśyanta uttaram | devaṃ devatrā sūryamaganma
jyotiruttamam*

11

*udyannadya mitramaha ārohannuttarāṃ divam | hṛdrogaṃ mama sūrya
harimāṇaṃ ca nāśaya*

12

*śukeṣu me harimāṇaṃ ropañākāsu dadhmasi | atho hāridraveṣu me harimāṇaṃ ni
dadhmasi*

13

*udagādayamādityo viśvena sahasā saha | dviṣantaṃ mahyaṃ randhayanmo ahaṃ
dviṣate radham*

3 Studienteil

1

उदु त्ं जातवेदसं देवं वंहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यम्

udu tyam jātavedasaṃ devaṃ vāhanti ketavāḥ । dṛśe viśvāya sūryam

Empor tragen die Strahlen jenen Gott Jātavedas, damit die ganze Welt die Sonne sehe.

Udu (avy.): empor, auf (ud + Partikel u). **Tyam** (m. 2/1): jenen. **Jātavedasaṃ** (m. 2/1): den Allwissenden, Jātavedas (Epitheton der Sonne/des Feuers). **Devam** (m. 2/1): den Gott (Akk.). **Vahanti** (laṭ): √vah (tragen, ziehen) sie tragen. **Ketavāḥ** (m. 1/3): die Strahlen, Banner, Erscheinungen. **Dṛśe** (f. 4/1): damit man sehe, zum Sehen (Dativ-Infinitiv). **Viśvāya** (n. 4/1): für die ganze Welt. **Sūryam** (m. 2/1): die Sonne.

2

अप त्ते तायवो यथा नक्षत्रा यन्त्यक्तुभिः । सूराय विश्वचक्षसे

apa tye tāyavo yathā nakṣatrā yantyaḥktubhiḥ । sūrāya viśvacākṣase

Wie Diebe weichen jene Sterne mit den Nächten vor der allsehenden Sonne.

Apa (avy.): weg, fort. **Tye** (m. 1/3): jene. **Tāyavaḥ** (m. 1/3): die Diebe. **Yathā** (avy.): so dass, auf dass, wie. **Nakṣatrā** (n. 1/3): die Sterne. **Yanti** (laṭ): √i (gehen) sie gehen, sie weichen. **Aktubhiḥ** (m. 3/3): mit den Nächten. **Sūrāya** (m. 4/1): vor der Sonne. **Viśvacākṣase** (m. 4/1): der allsehenden.

3

अदृश्रमस्य केतवो वि रश्मयो जानाँऽनु । भ्राजन्तो अग्नयो यथा

adṛśramasya ketavo vi raśmayo janā~'anū । bhrājanto agnayo yathā

Sichtbar wurden seine Strahlen, ausgebreitet über die Menschen, leuchtend wie Feuer.

Adṛśram (luṅ karmaṇi): √dṛś (sehen) sie wurden sichtbar, erschienen. **Asya** (m. 6/1): von diesem. **Ketavāḥ** (m. 1/3): die Strahlen, Banner, Erscheinungen. **Vi** (avy.): auseinander, verteilt, durch, hindurch. **Raśmayah** (m. 1/3): die Strahlen, Zügel. **Janān** (m. 2/3): die Menschen. **Anu** (avy.): entlang, über... hin, nach. **Bhrājantaḥ** (participle): √bhrāj (glänzen) leuchtend. **Agnayah** (m. 1/3): die Feuer. **Yathā** (avy.): so dass, auf dass, wie.

4

तरणिर्विश्वदरशतो ज्योतिष्कृदसि सूर्य । विश्वमा भासि रोचनम्

taranirviśvadārśato jyotiṣkṛdāsi sūrya । viśvamā bhāsi rocanam

Der Überwinder, allsichtbar, Lichtschaffend bist du, o Sūrya; die ganze leuchtende Welt erhellst du.

Taraniḥ (m. 1/1): der Überwinder, Durchdringer. **Viśvadārśataḥ** (m. 1/1): allsichtbar. **Jyotiṣkṛt** (m. 1/1): lichtschaffend. **Asi** (laṭ): ,√as (sein) du bist. **Sūrya** (m. 8/1): Sonne; Sūrya, der Sonnengott. **Viśvam** (n. 2/1): alles, All, die Welt, jeder, ganz. **Ā** (avy.): heran, bis, zu. **Bhāsi** (laṭ): √bhā (leuchten, strahlen) du erleuchtest, du strahlst. **Rocanam** (n. 2/1): die leuchtende Welt, den Lichtraum.

5

प्रत्यङ्देवानां विशः प्रत्यङ्दुदेषि मानुषान् । प्रत्यङ्विश्वं स्वर्दृशे

pratyāṇḍevānāṃ viśaḥ pratyāṇṇudeṣi mānuṣān | pratyāṇviśvaṃ svārdṛśe

Den Scharen der Götter zugewandt gehst du auf, den Menschen zugewandt, der ganzen Welt zugewandt, damit sie das Himmelslicht sehe.

Pratyāṇ (m. 1/1): zugewandt, entgegengekehrt. **Devānām** (m. 6/3): der Götter. **Viśaḥ** (f. 2/3): die Volksstämme, Scharen. **Pratyāṇ** (m. 1/1): zugewandt, entgegengekehrt. **Udeṣi** (laṭ): √i (gehen) mit ud- du gehst auf. **Mānuṣān** (m. 2/3): die Menschen. **Pratyāṇ** (m. 1/1): zugewandt, entgegengekehrt. **Viśvaṃ** (n. 2/1): die ganze Welt. **Svārdṛśe** (f. 4/1): damit sie das Himmelslicht sehe.

6

येना पावक् चक्षसा भुरण्यन्तं जानाँऽनु । त्वं वरुण पश्यसि

yenā pāvakaḥ cakṣasā bhuraṇyantaṃ janāṇ'anu | tvaṃ vāruṇa paśyasi

Mit welchem reinigenden Auge du die geschäftigen Menschen erblickst, damit siehst du, o Varuṇa.

Yena (n. 3/1): mit welchem. **Pāvaka** (m. 8/1): o Reiniger (Vokativ, Epitheton). **Cakṣasā** (n. 3/1): mit dem Auge. **Bhuraṇyantaṃ** (participle): √bhuraṇy (sich rührig bewegen) den geschäftigen, unruhigen. **Janān** (m. 2/3): die Menschen. **Anu** (avy.): entlang, über... hin, nach. **Tvaṃ** (1/1): Du. **Varuṇa** (m. 8/1): Varuṇa, Gott des Ozeans und der kosmischen Ordnung. **Paśyasi** (laṭ): √paś (sehen) du siehst.

7

वि द्यामेषि राजस्पृथ्वहा मिमानो अक्तुभिः । पश्यज्जन्मानि सूर्य

vi dyāmeṣi rajāspr̥thvahā mimāno āktubhiḥ | paśyañjanmāni sūrya

Du durchziehst den Himmel, den weiten Raum, die Tage abmessend mit den Nächten, die Geschöpfe erblickend, o Sūrya.

Vi (avy.): auseinander, verteilt, durch, hindurch. **Dyām** (f. 2/1): den Himmel. **Eṣi** (laṭ): √i (gehen) du gehst. **Rajaḥ** (n. 2/1): den Raum, Luftraum. **Pr̥thu** (n. 2/1): den weiten. **Ahā** (n. 2/3): die Tage. **Mimānaḥ** (participle): √mā (messen) abmessend. **Aktubhiḥ** (m. 3/3): mit den Nächten. **Paśyan** (participle): √paś (sehen) sehend, erblickend. **Janmāni** (n. 2/3): die Geschöpfe, Geburten. **Sūrya** (m. 8/1): Sonne; Sūrya, der Sonnengott.

8

सप्त त्वा हरितो रथे वहन्ति देव सूर्य । शोचिष्केशं विचक्षण

sapta tvā harito rathe vahanti deva sūrya | śociṣkeśaṃ vicakṣaṇa

Sieben rötlich-gelbe Stuten ziehen dich im Wagen, o Gott Sūrya, den Flammenhaarigen, den Allsehenden.

Sapta (numeral): sieben. **Tvā** (2/1): Dich. **Haritaḥ** (f. 1/3): die rötlich-gelben Stuten. **Rathe** (m. 7/1): im Wagen. **Vahanti** (laṭ): √vah (tragen, ziehen) sie tragen. **Deva** (m. 8/1): Gott, Gottheit, Deva. **Sūrya** (m. 8/1): Sonne; Sūrya, der Sonnengott. **Śociṣkeśaṃ** (m. 2/1): den Flammenhaarigen. **Vicakṣaṇa** (m. 8/1): o Allsehender (Vokativ, Epitheton).

9

अयुंक्त सप्त शुन्ध्युवाः सूरौ रथस्य नृप्यः । ताभिर्याति स्वयुक्तिभिः

ayukta sapta śundhyuvaḥ sūro rathāsya nṛptyaḥ । tābhiryāti svayuktibhiḥ

Er hat die sieben reinen Enkelinnen des Sūrya-Wagens angeschirrt; mit ihnen, den selbstgespannten, fährt er.

Ayukta (lañ): √yuj (anschirren, anspannen) er hat angeschirrt. **Sapta** (numeral): sieben. **Śundhyuvaḥ** (f. 2/3): die reinen. **Sūraḥ** (m. 1/1): der Sonne. **Rathasya** (m. 6/1): des Wagens. **Nṛptyaḥ** (f. 2/3): die Enkelinnen, Töchter. **Tābhiḥ** (f. 3/3): mit ihnen. **Yāti** (laṭ): √yā (fahren, ziehen) er fährt. **Svayuktibhiḥ** (f. 3/3): mit den selbstgespannten.

10

उद्वयं तमसस्परि ज्योतिष्पायन्त उत्तरम् । देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम्

udvayaṃ tamāsaspari jyotiṣpaśyantaṃ uttaram । devaṃ devatrā sūryamaganma jyotiruttamam

Empor, aus der Finsternis heraus, das höhere Licht erblickend, sind wir zum Gott unter den Göttern, Sūrya, gelangt, dem höchsten Licht.

Ut (avy.): empor, hinauf (Präverb). **Vayam** (1/3): wir. **Tamasah** (n. 5/1): aus der Finsternis. **Pari** (avy.): rings, umher. **Jyotiḥ** (n. 2/1): Licht, Schein, Feuer, Helle. **Paśyantaḥ** (participle): √paś (sehen) erblickend. **Uttaram** (n. 2/1): das höhere. **Devam** (m. 2/1): Götter, Herrscher. **Devatrā** (avy.): unter den Göttern, bei den Göttern. **Sūryam** (m. 2/1): die Sonne. **Aganma** (luṇ): √gam (gehen, gelangen) wir sind gelangt. **Jyotiḥ** (n. 2/1): Licht, Schein, Feuer, Helle. **Uttamam** (n. 2/1): das höchste.

11

उद्यन्नद्य मित्रमह आरोहन्नुत्तरं दिवम् । हृद्रोगं मम सूर्य हरिमाणं च नाशय

udyannadya mitramaha ārohaṇnuttarāṃ divam । hṛdrogaṃ mama sūrya harimāṇam ca nāśaya

Aufgehend heute, o Freundschaftsgewaltiger, zum höheren Himmel aufsteigend, vertriebe, o Sūrya, mein Herzleiden und die Gelbsucht.

Udyan (participle): √ud (zu steigen, aufsteigen) aufsteigend. **Adya** (avy.): heute, jetzt. **Mitramahā** (m. 8/1): o Freundschaftsgewaltiger (Vokativ, Epitheton). **Ā** (avy.): heran, bis, zu. **Rohan** (participle): √ruh (steigen) aufsteigend. **Uttarāṃ** (f. 2/1): höchstes, nördliches, weiter hinaus. **Divam** (f. 2/1): Tag, Himmel. **Hṛdrogam** (m. 2/1): Herzkrankheit, Magendarmleiden. **Mama** (6/1): mein, mir. **Sūrya** (m. 8/1): Sonne; Sūrya, der Sonnengott. **Harimāṇam** (m. 2/1): Gelbsucht, Krankheiten, welche eine Gelbfärbung verursachen. **Ca** (avy.): und. **Nāśaya** (laṭ): √naś (zerstören, vernichten) vernichte.

12

शुकेषु मे हरिमाणं रोपणाकासु दध्मसि । अथो हारिद्रवेषु मे हरिमाणं नि दध्मसि

śukeṣu me harimāṇaṃ ropañākāsu dadhmasi । atho hāridraveṣu me harimāṇaṃ ni dādhmasi

In die Papageien legen wir meine Gelbsucht, in die Ropañākā-Vögel; und auch in die gelben Vögel legen wir meine Gelbsucht hinein.

Śukeṣu (m. 7/3): in den Papageien, Dichtern. **Me** (6/1): mein, für mich, mir, in mir. **Harimāṇam** (m. 2/1): Gelbsucht, Krankheiten, welche eine Gelbfärbung verursachen. **Ropañākāsu** (f. 7/3): in den Predigerkrähen, Drosseln. **Dadhmasi** (laṭ): √dhā (liegen, setzen, geben) du legst, setzt hin. **Atho** (avy.): und auch, ferner. **Hāridraveṣu** (m. 7/3): in den gelben Vögeln. **Me** (6/1): mein, für mich, mir, in mir. **Harimāṇam** (m. 2/1): Gelbsucht, Krankheiten, welche eine Gelbfärbung verursachen. **Ni** (avy.): hinein, nieder. **Dadhmasi** (laṭ): √dhā (liegen, setzen, geben) du legst, setzt hin.

13

उदगादयमादित्यो विश्वेन सहसा सह । द्विषन्तं मह्यं रन्धयन्मो अहं द्विषते रधम्

udāgādayamādityo viśvena sahasā saha । dviṣantaṃ mahyaṃ randhayanmo ahaṃ dviṣate rādham

Aufgegangen ist dieser Āditya mit aller Macht; er unterwerfe mir den, der mich hasst - nicht möge ich dem Hassenden untertan sein.

Udagāt (luṅ): √gā (gehen) mit ud- er ist aufgegangen. **Ayam** (m. 1/1): dieser. **Ādityaḥ** (m. 1/1): zur Aditi gehörig, die zwölf Sonnengottheiten. **Viśvena** (n. 3/1): mit allem, mit dem gesamten Universum. **Sahasā** (avy.): plötzlich, augenblicklich. **Saha** (avy.): zusammen, mit uns, gemeinsam, siegrich, gewaltig, stark. **Dviṣantaṃ** (participle): √dviṣ (has-sen) den hassenden. **Mahyam** (4/1): mir. **Randhayan** (participle): √randh (durchbohren, zerbrechen) den Durchbohrenden. **Mā** (avy.): nicht (Prohibitivpartikel). **U** (avy.): auch, aber, ferner. **Aham** (1/1): ich bin. **Dviṣate** (participle): dem Hassenden. **Radham** (m. 1/1): Schutzzauber, Bann, Schutz.

4 Quellenverzeichnis

Zu diesem Werk sind in der Textdatenbank noch keine Fundstellen erfasst.